

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET ♦ ♦ SZERKESZTI: UNGER EMIL DR

:: :: Kéziratok és szakkérdések :: ::
a szerkesztőség címére küldendő.

Előfizetési díjakat és hirdetések az
Országos Halászati Egyesület
(Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11.
:: :: II. emelet 213.) fogad el. :: ::

Szerkesztőség: Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

M. Kir. Halélettani és Szenny-
vítisztító Kísérleti Állomás

MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nemtagoknak előfizetési díj: {
Egész évre 12 pengő.
Fel évre 6 pengő.
Külföldre egész évre 16 pengő.
Állami alkalmazottaknak 50%-os kedvezmény jár.

HALÁSZAT—(FISCHEREI)

FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI
Organ des Ungarischen Landes Fischerei Vereins Budapest.

:: :: Verantwortlicher Redakteur: :: ::
Dr Emil Unger.

:: Adminisztration: Ungarischer ::
Landes Fischerei Verein,
BUDAPEST,
:: :: Kossuth Lajos-tér 11 II. 213. :: ::

Redaktion: Kgl. Ung. Ver-
suchsstation für Fischerei-
biologie und Abwässer-
seitigung, Budapest,
II., Herman Ottó-út 15. sz.

TARTALOM: A halászat szervezete és az édesvízi halak kelendősége Lengyelországban. *A. Wieniawski.* — A felsőiregi pontyok gyarapodásáról a Balatonban. *L. K. dr.* — A szegesborsó, mint haltakarmány. *Farkas János.* — A szakszerű ráktelepítésről. *Hallóssy.* — Társulatok — Egyesületek. — Hirdetmény. — Könyvismertetés. — Külföldi lapszemle. — Árjegyzések. — Hirdetések.
INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND: Die Organisation der Fischerei und die Frage des Absatzes von Süßwasserfischen in Polen. — Über den Zuwachs markierter Edelkarpfen aus Felső-Ireg im Balatonsee. — Lathyrus sativus als Karpfenfutter. — Über die rationelle Besiedelung der Gewässer mit Krebsen. — Gesellschaften und Vereine. — Neuigkeiten. — Literatur. — Auslandschau. — Fischpreise. — Annoncen.

A halászat szervezete és az édesvízi halak kelendősége Lengyelországban.

írta: *A. Wieniawski.*

(Előadta a III. Nemzetközi Édesvízi halpropaganda értekezleten Budapesten, 1937. május 27—28.)

Az 1932. évben Lengyelországban érvénybe lépett halászati törvény az egész ország területén egységes rendszabályokat és gazdasági alapelveket vezetett be a nyílt vízi vagyis folyóvízi és természetes tavi halászatok ügyeinek intézésében. Ez a törvény azonban nem vonatkozik az u. n. zárt vízi halászatokra, ahová az összes tógazdaságok tartoznak.

A vizek ilyen két részre osztása megokolt, ha a kétféle csoport sajátosságait tekintjük.

A nyílt vizek, ellentétben a zárt tógazdaságokkal, egymással kapcsolatban lévén, mint haltermőterületek nagy mértékben függenek egymástól, s ezért az állam részéről hathatós gondozást igényelnek úgy a víztulajdonosok érdekében, akiké a törvény szerint a halászati jog, mint a hasznosító bérlők érdekében is. Csak a törvényes szabályozás biztosíthatja a nyílt vizek természeti kincseinek: a halaknak és rákoknak állandó célszerű hasznosítását. A lengyel halászati törvény három főfeladat megoldását célozza:

1. A halászat fogalmának pontos meghatározását és a halászati tulajdonjog szabályozását.

2. A szétszórt apró víztulajdonok egyesítését nagyobb gazdasági egységekké, hogy a lehető legnagyobb produktivitás legyen elérhető.

3. A halászat megfelelő védelmét és óvását mindenféle károsodás ellen.

Ezek előrebocsátása után a halászati törvény fenti feladatait óhajtom röviden ismertetni.

A halászat fogalma a hal és rákfogást jelenti. Hogy valamely víz a nyílt vagy a zárt vizek csoportjába tartozik-e, ezt a közigazgatási hatóság állapítja meg. Amit már említettem, a víztulajdonos elvben halászati jogtulajdonos is. A halászat a nyílt vizeken az állam tulajdona. Abban az esetben azonban, midőn a halászati jog nem a vízbirtokos tulajdona, a halászati jog az idegen vizeken olyan módon esik korlátozás alá, hogy a jogosított a víztulajdonos kívánságára halászati jogáról megfelelő kártalanítás ellenében lemondani tartozik. A törvény a kisajátítások meggyorsítására a víztulajdonos javára a halászati jognak idegen tulajdonban levő vizeken való bejelentési kötelezettségét írja elő bizonyos időn — öt éven — belül. A bejelentésnek megfelelő időben való elmulasztása a halászati jognak elvesztését, illetve a víztulajdonos tulajdonába való jutását automatikusan maga után vonja.

A halászati törvény ilyen módon tervszerűen előmozdítja azon halászati jogok likvidálását, melyek nincsenek közvetlen kapcsolatban vízbirtoklással. Ezáltal

a vízbirtokosokat bizonyos értelemben kedvezményezi a halászati törvény. Mivel azonban a vízbirtoklás keretében legtöbbször a racionális halgazdálkodás nem biztosítható, a törvény a kényszerársulás elvét érvényesíti és a tulajdonosok tömörítésével halászati körzeteket (társulatokat) hoz létre.

Egy egy halászati körzetnek nyíltvízi egységes területnek kell lennie, s tulajdonságait tekintve önálló, egységes gazdálkodásra alkalmas halászati területet kell képeznie.

A nyílt vizeknek halászati körzetteké való beosztását a közigazgatási hatóság végzi, halászati szakértők meghallgatásával. Olyan esetekben, midőn a halászati körzet teljességében egyetlen birtokon belül esik, u. n. saját halászati körzetet képez.

Hasonlóan megengedi a törvény azt is, hogy valamely „társulat,” mely ilyen célból alakult a tóreszek birtokosainak tömörüléséből, vagy a halászatra jogosultakból szintén saját halászati körzetet képezzen.

„Saját” halászati körzeteket a birtokosok önállóan maguk hasznosíthatnak, vagy pedig közösen adhatják azt bérbe. Az összes többi halászati körzetek bérbeadása, valamint a „saját” halászati körzetek bérbeadási szerződéseinek a megerősítése a kerületi közigazgatási hatóság feladata.

Az egyes halászati körzetek bérletének időtartamát a törvény 10 esztendőben állapítja meg.

A halászati körzetek bérbeadásánál a közigazgatási hatóság nemcsak mint a halászati törvény rendelkezéseit ellenőrző és végrehajtó szerv szerepel, amely szerepe a „saját” halászati körzetek bérszerződéseinek jóváhagyása alkalmával jut kifejezésre, hanem az összes apró halászati jogok érdekeinek képviselője és védelmezője is, midőn ezek tulajdonát bérbeadja.

Ha a halászati jog tulajdonosai egymással meg egyezni nem tudnak, akkor a részükre befolyó bérösszegek felosztása szintén a hatóság feladatává válik. A bérösszegeket azonban nem kapják meg teljes összegben: 15%-ot ezekből a hatóság visszatart és a közérdekű intézmények céljaira utalja át. A „saját” halászati körzetek tulajdonosai az általuk beszedett, vagy a részükre hatóságilag megállapított bérösszegekből szintén 15%-ot tartoznak ugyanazon célokra befizetni.

Az ily módon befolyó pénzösszegek, a halászejgyek díjaival együtt, melyeket a halászatra jogosult egyének fizetnek, továbbá a sporthorgászejgyek díjai is együttesen a Halászat Védelmi Alapot képezik.

A Halászat Védelmi Alap felett a Lengyel köztársaság Halászati Szervezeteinek Szövetsége rendelkezik, mely hivatal Varsóban székel, s mely a lengyel halászat szociális főhatósága, s a halászat mind a három ágazatát felkarolja: 1. a nyíltvizeken való halgazdaságot, 2. a tógazdaságokat és 3. a sporthorgászatot.

A H. V. A. (Halászati Védelmi Alap) költségvetése az 1937/38. költségvetési évre 172.150 zloty-t állapít meg, melyből a szervezet által támogatott célokra a következőképen oszlik meg ez az összeg:

1. Halikrákra, a nemesebb halfajok állományának szaporítására, nyíltvizek mesterséges népesítésére kb. 64%.

2. Olyan halászati kutatások támogatására, melyek célja a gyakorlati gazdálkodás szempontjából fontos kérdések megoldása, kb. 13%. Többi között a mult esztendőben megkezdjük egy halászati kutatóállomás építését, mely Mydlnikiben, Krakó mellett Dr. T. Spiczakow krakói egyetemi tanár vezetése alatt fog működni.

(Folyt. köv.)

A felsőiregi pontyok gyarapodásáról a Balatonban.

Közel két esztendeje, hogy utoljára számoltam be a pontyjelzés eredményeiről a Balatonon. Mielőtt azonban az újabb tapasztalatok alapján ismét összefoglaló jelentést tárnék szaklapunk olvasói elé, úgy vélem érdekelni fogja nemcsak haltenyésztő és halászó társainkat, hanem a halélettan iránt érdeklődőket is, hogy miképp fejlődnek a mi nagy természetes vízünkben *egy bizonyos* tógazdaság növendékhalai.

Azért esett választásom éppen a felsőiregi ivadékokra, mert az ezekkel történt halasítás kifogástalanul kedvező körülmények közt volt végrehajtható, frissen érkezett, egészséges halakkal, melyek közül 60 darabot láttunk el az Unger-féle, növekedést és vándorlást ellenőrző aluminium-jelekkel. A jelzett halak súlya 25 és 40 deka közt váltakozott; túlnyomórészt tükrös, jól táplált kétnyaras ivadékokat választottunk ki a jelzésre, s az új tenyész-anyagot Balatonfüred és Fűzfő közt, a parttól kb. egy km.-nyire eregettük a Balatonba, 1936. március 19-én, eléggé hűvös, mérsékelt szeles időben.

Másfél esztendő, vagyis két nyár telt el a 60 darab, 3941-től 4000-ig terjedő számmal megjelölt ivadék beeresztése óta, s ez idő alatt 37 egyedet, vagyis több mint *hatvan százalékot* sikerült újra kifogni. A visszanyert jelek közül öt darabot *másodszor* láttunk viszont, mert első ízben még nem érték el — nem a törvény által előírt, hanem a társaság által a piaci értékesítésre alkalmasnak ítélt — legkisebb súlyméretet. Volt egy olyan törekvő növendéke is Ribianszky tisztartónak, amelyik *háromszor* tolakodott a hálóba (a 3999 számú), de — leolvasás után megmérve — harmadszor is „könnyűnek találtatott” és további gyarapodás végett újra elemébe küldetett vissza.

Lássuk már most, hogyan fejlődtek új otthonukban ezek a felsőiregi jelzett pontyok?

Május 24-én Szemes közelében, vagyis bebocsátása helyétől kb. 30—35 km-nyire 65 dekás súlyban került hálóba a 65 nap előtt talán csak 30—40 dekás ivadék. Pedig ez még nem is az erős táplálkozás időszaka! Öt nappal utóbb egy másik iregi ponty a 3942. számú, 82 dekával, legalább 40 dekás súlyszaporulatról tett tanúságot, Arács alatti kifogásakor. Ez azonban egész kivételes gyorsnövésű példány lehetett, mert rá egy hónapra, június 22-én egy szintén csak 88 dekás, június 30-án pedig egy 80 és ugyanaz nap egy 85 dekás iregi jelzett pontyot fogtunk.

Július 26-án, vagyis négy balatoni hónap után egy 103 dekás, 31-én pedig egy 120 dekás jelzett ponty került horogra, illetve hálóba. A gyarapodás tehát 65 deka az első és legalább 80 deka a második esetben. Ugyancsak 121 dekás potykát fogtak halászaink Almádinál augusztus 1-én; a 4 és fél hónap alatt elért 85 dekás súlyszaporulat tehát nem lehet egészen a véletlen műve. Ezzel a megjegyzésünkkel azonban korántsem akarunk rácafolni arra az — előbbi közleményeinkben is hangoztatott — általánosan elismert tényre, hogy a gyarapodás mérve és gyorsasága elsősorban egyéni hajlandóság és konstitúciós adottságok műve.

Ezt mutatja a szept. 4-én harmadszor kifogott, 3999. számmal jelzett potyka, melynek súlya négy és fél hónap után is csak 82 deka maradt. Érdekesek ennek a háromszor mérlegre került hálnak a fejlődési adatai:

amikor másfél hónap után először kifogták még csak 42 dekás volt és 27 cm. hosszú. Behelyezéskor

tehát aligha volt több, mint 30 dekás. Július 12-én történt második kiemelésekor csak 48 dekás volt még s 28 és fél cm. hosszú. Szeptember 4-én jött harmadszor is napfényre, de ekkor már 82 dekás és 33 cm.-es volt. Talán sikerül még negyedszer is viszontlátnunk, ha ugyan azóta orvhalász kezére nem került.

1936 szept. 17-én, vagyis teljes hat hónapi balatoni élet után, a 3941-es ponty 94 dekát nyomott, a súlytöbblet tehát kb. 60 deka.

November 17-én, nyolc hónap után 145 dekás jelzett ponty került Akaratyánál hálóba, dec. 27-én pedig egy 126 dekás iregi pontyot fogtunk Fűzfőnél.

1937 március 19-én, vagyis éppen egy évre a bebocsátás után fogtuk meg Kenese alatt a 3972-est, egy kiló és 27 dekás súlyban. A gyarapodás tehát egy balatoni nyári évszak után kb. egy kg.

Amit azonban az elmúlt hónapban tapasztaltunk súlygyarapodás terén, az minden várakozást fölülmúlt. Ha nem Siófokon történt volna a lemérés, egész sereg tanu előtt, kételkednünk kellene az adatok pontosságában. Egy 4 kilós és 5 dekás, 56 cm. hosszú, 21 cm. magas, gyönyörű tükörpontyot hozott haza a gőzhajós háló, a Kenese előtti Libadéllő tanyából szeptember 9-én, a 4000-es jellel a farkán. Ez a ponty tehát *legalább 3 kilót és 60 dekát gyarapodott a Balatonban két nyár folyamán!* „Jó matéria“ volt, Mikszáth szavaival élve, annyi bizonyos, alaposan túlszárnyalta a kortársait. Már a két héttel utóbb, szept. 26-án horoggal kifogott s teljes pontossággal lemért 51 cm. hosszú pikkelyes ponty, a 3996-os csak (!) 2 kilót és 45 dekát nyomott.

Még mindig nincs annyi adat a birtokunkban, hogy végérvényes következtetéseket vonjunk le a pontyjelzések révén gyűjtött tapasztalatokból, de annyit már az eddigiek után és különösen a felsőiregi ivadékokból fejlődött pontyok szolgáltatata adatok mérlegelése után is megállapíthattunk, 1) hogy a tavaszi halasítás, vagyis a telelőben való tárolás, jó és gondos kezelés mellett, nem jelent ártalmat az ivadék egészségére; 2) hogy a kétnyaras ivadék, ha csak 25—30 dekás is, könnyen gyarapszik 60—70 dekát egy balatoni nyár alatt, 3) hogy a tükörös ivadék legalább oly gyorsan, ha nem gyorsabban gyarapszik, mint a pikkelyes ivadék, végül, 4) hogy közeli főgazdaságból, rövid vasúti szállítás után a Balatonpartra érkező ivadékból, amely valóban frissen, virgoncan került új otthonába, nagyobb % ponty kerül újra napvilágra.

Nem hallgathatjuk el azonban azt a feltevést, hogy talán azért került ilyen feltűnően nagy százaléka a felsőiregi pontyoknak hálóba és horogra, mert egyrészt két halastavi nyaruk alatt jócskán megszélidültek s így aránylag kevesebb ellenállást tanúsítottak a rájuk leselkedő életveszéllyel szemben; másrészt, mert nem a Balaton hinármezőin keresték az eleségüket, hanem — a halastavi etetésekre emlékezve — a szabad víztükörben, meg a partok közelében úszkálva jártak táplálék után, s ez okozta szorgalmas horogra, meg hálóba kerülésüket. Ez a megfontolás a fejlett, 10—12 dekás egynyaras ivadék javára billenté a mérleget, azért, amely még nem szokott hozzá az etetéshez és így nem is esik oly könnyen, mindjárt első balatoni nyarán, mielőtt még jóformán az ivadéksorból kikerülne, a fogószerszámok zsákmányául. Az egynyaras ivadék, mire piaci nagyságúvá serdül, jól megszokta már a vadvizek viszontagságos életét, az ezzel járó kemény létért való küzdelmet és talán nehezebben esik időnap előtt orvhalász és horgász zsákmányául. Mert bizony, hosszú sora az eseteknek jött tudomásunkra, amikor a horogra

került 30—40 dekás pontyivadék nem vissza a Balatonba, hanem a horgász zsákjába vándorolt.

Azt sem hallgatjuk el, hogy noha már rövidesen tizedik éve folytatjuk a Balatonba helyezett pontyivadékok megjelölését, a mult hónapban kifogott 4000. számún kívül még egyszer sem került 4 kilós vagy ennél nagyobb jelzett ponty a szemünk elé. Pedig a hivatásos halászok pontyzsákmányának jelentékeny részét, sőt a sporthorgászok pontyfogásainak is nem csekély hányadát alkotják a 4 kilónál nagyobb egyedek. Hogy ez a körülmény összefügg-e a jelzés technikájával, hogy t. i. évek során át netán mégis fokozódó mérvben akadályozza a jelzőszalag a ponty szabad mozgását s ezzel csökkenti a hal ellenállóképességét a létért való harcban, vagy valami egyéb halélettani magyarázata adódik-e majd ennek a megfigyelésnek a jelölési akció további folyamán, egyelőre nem tudhatjuk.

Vajjon a külföldi haljelölésekről szóló irodalom, különösen a lazacok jelölése terén szerzett tapasztalatok nem-e nyújtanak némi felvilágosítást ebben a kérdésben?

L. K. dr.

Szerkesztő megjegyzése: Fenti nagyszerű eredmények nemcsak a pontyoknak, — ha azok valóban nemesfajtájúak és egészségesek — bámulatos teljesítő-képességét mutatják, hanem azért is tanulságosak, mert az én jelzőmódszerem kifogástalanságát is újból igazolják. A faroktőn elhelyezett jelzőszalag némileg megnehezíti talán a hal mozgását, de ez szerintem inkább a jelzés utáni első időben történik, s annál inkább csökken ez a hátrány, minél tovább viseli a hal a jelzőt s minél nagyobbra nő meg a jelzés után. A jelző alkalmazható a hal törzsén felül, a hátúszó mögött a faroktő helyett (pl. a leső harcsánál csakis ez utóbbi hely alkalmas a faroktő gyengesége miatt). A legközelebbi pontyjelzések alkalmával megpróbálhatjuk ezt az elhelyezését a jelzőknek a pontynál is. Jugoszláviában, ahol az én jelzőmódszeremet szintén alkalmazzák, hallomás szerint a fenti okból a hátúszó mögött helyezik el a hasonló jelzőket. Az amerikai lazacjelzésekkel kapcsolatban nem tudok arról, hogy változtattak-e a jelzők elhelyezési módján.

A szegesborsó mint haltakarmány.

Írta: Farkas János urad. intéző.

A korszerű állattakarmányozás egyik nagyon érdekes abrakfélesége a szegesborsó, (*Lathyrus sativus*) mint fontos abraktakarmány alig egy évtizedes multra tekinthet vissza. Széleskörű termesztésének és felhasználásának akadálya azon általánosan elterjedt vélemény volt, hogy a szegesborsó nyersen való takarmányozása az állatokra ártalmas, mert a lathyrismus nevű betegséget idézheti elő. A fehérje önellátásra való fokozottabb törekvés azonban termelését ennek dacára nagyon rövid idő alatt erősen fellendítette, mert a talaj és éghajlat tekintetében nagyon igénytelen, termése pedig aránylag nagy és biztos és így már a legtöbb gazdaság vetésforgójában és takarmányozásában jelentős helyet foglal el, mint olcsó fehérjeforrás. Az állattakarmányozásnál az általános tapasztalat nem igazolja a szegesborsó ártalmas voltát, mert nagy százaléku abrakolása után sem volt észlelhető a feltételezett ártalmas hatás. Tehenészetünkben 40% szegesborsót abrakoltunk, süldőkkel még nagyobb százalékot, azonban semmiféle káros hatás észlelhető nem volt.

A fentiek után a szegesborsónak mint nagy-tömegű és olcsó fehérjének a haltakarmányozásnál is nagy fontosságot kell tulajdonítanunk. Haltakarmányul való

felhasználását illetően a szakirodalomban részletes adatokat nem találtam, de az is lehet, hogy csak elkerülte figyelmemet. Miután azonban gazdaságunk szegesborsóból minden évben nagy mennyiséggel rendelkezik, a szegesborsónak haltakarmányul való felhasználását a reá vonatkozó adatok hiányában is meg kellett kezdenünk.

Az 1936. évben, midőn a halastavakat átvettük, etetésre nem voltunk berendezkedve, így csak nagyon kis mennyiségű szegesborsót használtunk fel pontyetezésre. Az etetés nyersen áztatva történt. Etetése alatt a háromnyaras pontyok között szórványosan hirtelen elhullások fordultak elő. Az elhullott halak bélcsatornája erősen vörös gyulladással volt. Ugyanakkor azonban, amidőn a háromnyaras pontyok között elhullásokat találtunk, a kétnyaras tavakban a leggondosabb figyelés sem tudott elhullásokat felfedezni és így a szegesborsó takarmányozásáról károkozót következtetést levonni nem lehetett.

Ezen kevés tapasztalattal kezdtük el tógazdaságunkban az 1937. évben a szegesborsónak nagyobb mennyiségben való felhasználását. A haltakarmányozás bükkönnyel, majd viktória borsóval kezdődött és rövid tengerietetés után átmenettel tértünk át a szegesborsóra. Az átmenet nehézségeit számításba vettük, de azok nagyobbak voltak, mint amit előre gondoltunk. A szegesborsónak 75%-os adagolása után két napra az összes tavakban nagyszámú elhullás történt. Legnagyobb mérvű elhullás a kétnyaras tóban volt, ahol az első napon egy százalék dögöt találtunk. Az elhullott halak erős bélgyulladás jellegét mutatták, bélcsatornájuk rendszerint tömve volt abrakkal, de a bélcsatorna annyira elernyedtt állapotban volt még a teljesen friss hulláknál is, hogy már gyenge érintésre széjjelment. A hasüreg véres folyadékkal volt tele és találtunk még élő olyan pontyot a víz felszínén, melynek duzzadt hasürege mint hólyag, a halat a víz felszínén tartotta. Nagyon sok halnál a vörös kórságra jellemző külső színeződés is feltehető volt. A Haléletleni Állomáson is vöröskórságra gyanakodtak, bár júliusban ezen betegség fellépése szokatlanul látszott. A szegesborsó takarmányozását azonban az elhullások dacára sem hagytuk abba, csak kisebb mennyiséget adagoltunk. A pontyok a kisebb mennyiséget is nehezen fogyasztották el, a szórványos elhullás azonban nem szűnt meg, bár az csak 1—2 két darabra csökkent. Nem akarván a takarmányozáson változtatni, melaszal igekeztünk a tavakkal nagyobb mennyiségű szegesborsót felvételni. A melasz keverése után tényleg nagy adagot tudtunk feletetni, azonban az addigra 1—2 darabra lecsökkent elhullás ismét felugrott 3—20 darabra naponta és tavanként. Ezek után nyilvánvaló volt, hogy a nyers szegesborsó etetésében kell a hibának lenni, tehát azonnal elrendeltük a szegesborsó gőzölését. A gőzölt borsó etetése azután nagyszerűen sikerült. A maximális adatokat tudtuk felvételni a tavakkal s a szórványos elhullás, mely két héten keresztül állandósult, azonnal és teljesen megszűnt. Ugy látszik tehát, hogy a szegesborsónak nyers állapotban való nagyobb mérvű etetése a pontyokra káros hatású. Az még tisztázandó kérdés, hogy mi idézi elő ezen káros hatást, lehetséges, hogy valamely toxicus anyag az ok, vagy esetleg a hüvelyesek puffasztó hatása, mely a nagyobb adagok felvételénél károsan hat.

A szegesborsónak mint haltakarmánynak szerepét azonban teljesen tisztán akartuk látni, mert a jövő évben éppen tógazdaság miatt még nagyobb területeket vettünk fel vetőtervbe. Amidőn tehát a gőzölt borsót már két hete nagyon jó sikerrel minden baj nélkül ta-

karmányoztuk, ellenőrző kísérletként elrendeltük, hogy két kisebb tóban 10—10 kat. holdon 48 óráig áztatott nyers szegesborsót adagoljanak. Az eredmény meglepő volt. Az abrak kietetése után a második napon a két tóban 10—12 darab hirtelen elhullás történt teljesen a már ismertett körülmények között és az abrakot sem vették fel teljesen. Miután ugyanakkor a többi tavakban ugyanolyan adagolású gőzölt borsó etetése mellett semmiféle baj nem történt, bebizonyítottuk, hogy a haltakarmányozásnál a szegesborsó nyersen való etetése még hosszabb áztatás után is káros hatású. Az állattakarmányozásnál a nyers szegesborsó káros hatása valószínűleg azért nem nyilvánul meg, mert a haltakarmányozáshoz viszonyítva kis mennyiséget adagolunk. Ugyanis halaknál mint maximális abrakmennyiséget a testsúly 5%-át adagoljuk, ezen adagoláshoz viszonyítva egy 500 kg. súlyú tehén napi adagja 25 kg. lenne, amelynek feletetése bizonyára szintén káros hatásban nyilvánulna meg.

Az eddig elmondottak után megállapíthatjuk, hogy szegesborsót pontyetezésre maximális adagokkal használhatjuk, de csak főzve, vagy gőzölve, mert különben kisebb-nagyobb elhullásoknak leszünk kitéve. Kis mennyiségben nyersen való etetése valószínűleg éppen olyan ártalmatlan, mint az állattakarmányozásnál. Ezt támasztja alá az 1936. évi tapasztalatunk, valamint az 1937. évben azon tapasztalat, hogy a vegyes népesítésű tavakban kétnyaras pontyhullát alig találtunk, mert ezen tavakban a kétnyaras a nagy pontyok miatt nehezen tudott az abrakhoz jutni. Hogy azonban hol van az a határ, ameddig a szegesborsót nyersen is káros hatás nélkül etethetjük, az még megoldandó feladat.

A szegesborsó jelentőségét haltakarmányozás szempontjából abban látom, hogy kedvezőtlen körülmények között is nagyon kielégítő terméseket adhat, csillagfűtöt nem termő meszes talajokon nagyszerűen díszlik és így a haltakarmányozáshoz szükséges olcsó fehérjeabrak, mely a húsos, nem kövér ponty előállításának elengedhetetlen feltétele, a tógazdának nagy tömegben állhat rendelkezésére. Hústermelőképességét a béltartalomról kiszámítva 3·4 kg.-nak veszem, ami általában a borsófélék hústermelőképességével egyenlő.

A szakszerű ráktelepítésről.

Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a magyar vizeknek rákkal való újabb benépesítésével mind többen és többen kívánnak foglalkozni.

Hogy ezen gazdasági szempontból hasznos törekvés a telepítéssel kapcsolatosan szükséges tudnivalók hiányában sorozatos sikertelenségre és így elkedvetlenedésre ne vezessen, — szükségesnek látjuk, hogy a ráktelepítésekkel összefüggő legfontosabb tudnivalókat közközre adjuk, hogy azok felhasználásával a sikert elősegítsük.

Ráktelepítésre szükség van hazánkban, mert az 1860-as években Lombardiából kiindult és Franciaországon, Németországon, Ausztrián, Magyarországon, Oroszországon átvonult rákpestis az addig oly gazdag nemes rákállományunkat csaknem teljesen kipusztította. Hála, bizonyos eddig még ismeretlen körülményeknek, egyes vidékeken a többször visszatért kór dacára maradt annyi rákunk, hogy tenyészanyagért nem kell külföldre mennünk.

Mint oly sok minden, hazánk hegyipatakjaiban, folyócskáiban rák is egészen nagy mennyiségben volt található. Hogy kipusztultával mit veszítettünk, azt egy kis közelítő számítással azonnal megtudhatjuk. Zala

vármegyében kb. 3700 Km. — 3,700.000 m. oly patak és vízfolyás van, melyben azelőtt a rák bőven volt fogható. Ha feltesszük, hogy a vízfolyások minden fm.-ről csak egy rákot foghattunk ki, ez évente 3,700.000 darabot és 5 fillérjével számítva 185.000 pengőt jelentett, amely összeg egy vármegye gazdasági életében is nagyot jelentett. És ha elgondoljuk, hogy Magyarországnak nem csak egy vármegyében volt rák, beláthatjuk, hogy az elvesztett rákállományunk mily nagy nemzeti tőkét jelentett.

A rák ma úgy belföldön mint külföldön keresett áru és jól megfizetik. Egy szép szőlórakért 50—60 fillért is megadnak.

Miután látjuk, hogy rákot termelni érdemes, mert a piac felveszi, lássuk hogyan kell telepíteni?

A régebbi szakírók és a követett gyakorlat szerint a ráktelepítéseket úgy végezték, hogy arra alkalmas vízfolyások teljes hosszában fm.-ként 2 darab rákot helyeztek ki. Be kell ismerni, hogy a módszer jó volna, ha — meg lehetne valósítani. Ha Magyarország jelenleg ráknélküli vízfolyásainak hosszát m.-ben besorozzuk kettővel, oly nagy mennyiségű tenyészák szükséglet adódik ki, hogy az hazánkban nem szerezhető be és ha meg is volna, megfizetni nem tudnánk. Ezért azután más módszerről kellett gondoskodni.

Schikora Ferenc német tudós, ki behatóan foglalkozott a német vizeknek rákkal való újabb betelepítésével, tanulmányai közben megállapította, hogy a rák a vízfolyások mentén mindig lefelé terjed, illetve vonul. A rák első mozgása, mely terjeszkedésnek is nevezhető, úgy alakul ki, hogy a helyszínén született új rákok a lyukaikat a már meglévő lyukaktól vízfolyás szerinti irányban, azaz lefelé vándorolnak meg és így tényleg egy lassú, de biztos lefelé való vonulásban, terjedésben vannak. A mellékvölgyek rákja így lassan bár, de eljut a fővölgy vízfolyásába is. A rákok másik mozgása az idegenből telepített rákoknál észlelhető, amely azok menekülési ösztönével függ össze. Az idegenből telepített rák ösztönyszerűen gyűlöli az új ismeretlen helyet és ezért amilyen gyorsan megtudja tenni, — menekül.

Ha a vízfolyás elég bő és gyors, a vízzel viteli magát, benőtt víznél azonban saját lábán vonul le a vízfolyás mentében. Hogy a rák mekkora utat tud megtenni, az a körülményektől függ, de tény, hogy néha már igen rövid idő múlva Km.-ekkel lejjebb jelenik meg oly helyeken, hol azelőtt soha rák nem volt. Meg kell még említeni, hogy ez a menekülés csak egy bizonyos ideig tart, mert egy neki tetsző helyen aztán megáll és ott telepszik.

Ha a fent elmondottakat egybevetjük, látszik, hogy a telepítést mindenütt el lehet végezni, hol azelőtt rák volt és azóta a helyzet vízszennyezés stb. által nem romlott meg és hogy a ráktelepítést mindig a mellékvízfolyások legfelső részén levő forrásos árkokon, bújásokon kell kezdeni, mindig oly helyen, ahol a növényzet és egyéb körülmények olyanok, hogy a rákokat menekülési ösztönük kielégítésében legalább az első időben megátolják.

Ha sikerült a rákot a hideg idő és a párosodás kezdetéig fenti körülmények célszerű kiválasztásával visszatartani, úgy a kikelendő ivadék már megmarad, mert ez nekik nem kihelyezési, de születési helyük. Az öregek azonban, mint fentebb leírtuk, menekülni próbálnak és eközben a patak telep alatti szakaszának kb. 5 Km. hosszú darabját benépesítik. Ha a mellékvíz csak 5—6 Km. hosszú, a rák rövidesen (a kétféle terjeszkedési móddal) eléri a főfolyást és a betorkoláskor egy természetes fixpontot fog alkotni. Most egy másik mel-

lékágat, patakot keresünk fel, mely 5—6 Km-el lejjebb torkollik a fővölgy vízfolyásába, mint az előző. Ha ennek hossza 5—6 Km-nél rövidebb, elegendő a legfelső szakaszán létesíteni egy telepet, a többi benépesül magától is és a fővölgy vízfolyásán a betorkoláskor ismét létesül egy jó, természetes fixpont, mely a természetes tovább terjedést biztosítja. Ha e most tárgyalt mellékvíz hosszabb 5—6 Km-nél, úgy nemcsak legfelül, de középen is létesítünk egy ráktelepet, hogy megrövidítsük azt az időt, míg a rák a főfolyásig leér. A főfolyáson a mellékvíz beömlésénél keletkezett természetes telepek lassankint össze fognak zárulni, miáltal célszerű a főfolyás rákkal való benépesítését megvalósítható áron elérjük.

Mielőtt tovább mennénk, még egyszer hangsúlyozzuk, hogy a kihelyezett rákoknak a kihelyezési helyen az első ivadék leadásáig való visszatartása igen fontos, amit csak úgy tudunk elérni, ha a telep *helyét* és a kihelyezés *időpontját* igen gondosan választjuk meg.

A telep helyét úgy kell megválasztanunk, hogy a talaj, partalakulat, a növényzet stb. megfelelő legyen. Jók az agyagos oldalsópartok, homokos, kavicsos fenekék (sok iszap nem jó) árnyas, gyökeres partok, sűrű növényzettel, hogy a víz en ne úszhassanak. Jók az olyan kis mellékvízfolyások is, melyek pl. malomárokba torkollanak, melyeknek gátjai megakadályozzák, hogy a rákok tovább vándorolhassanak.

A tenyészákokat rendszeren késő ősszel helyezik ki, amikor a hideg víz vándorlási kedvét lehűti és a párosodás kezdetét veszi. Ezért az őszi kihelyezéseket legalkalmasabb október második felében végezni. Szokták a kihelyezéseket tavasszal, április-május hóban is végezni, amikor tojásos rákot helyeznek ki. E módszer jó, de csak kis szállítási távolságoknál használható, mert hosszas utazásnál a tojás megromlik, vagy összetörik, amikor telepítésünk eredménye csak egy év múlva fog jelentkezni.

A benépesítésre kiválasztott szakasz 3—600 méter hosszú és így oda kihelyezendő tenyészákok száma 600—1200 db. legyen.

A kihelyezési anyag a híres magyar, nemes folyami rák legyen, melyek neve latinul Potamobius astacus L. A keskenyollójú kecske rák (Potamobius leptodactylus Eschz.) elég gyorsan nő ugyan, de ollói sokkal kisebb hústartalmúak, mint a nemes folyami rákoké és nagyságát sem éri el. A kecske rák a nemes folyami rákot nagyobb élelmességével állítólag elnyomja. A rákpestis ellen sajnos egyik fajta sem immunis, az alak, szín és ollónagyság azonban a nemes folyami ráknál kedvezőbb, miért is jobban értékesíthető.

Tenyészananyag főleg Zala és Vas megyékből szerezhető be. A kihelyezésre szánt tenyészananyag feltétlenül egészséges legyen, mert beteg, lógóollójú gyenge, élősdiektől megtámadott, végtag vagy olló hiányban szenvedő rák telepítésre és így tenyésztésre nem használható.

A rákbetegségek közül: a tartányozási betegséget, a rothadási betegséget, a rákpestist említjük mint fontosabbakat, míg az élősdiek közül különösen a rák pióca kellemtlen.

A kihelyezésre szánt rák lecsapolható vizekből kézzel fogandó. Az ollók, lábak épségére a fogásnál igen kell vigyázni és ezért az úgynevezett lyukászt (kézzel húzni ki a rákot a lyukból) a legszigorúbban el kell tiltani a tenyészananyag összefogásánál. Jó fogóeszköz a rákvarsa és a ráktányér is.

A rákot csak meleg időben lehet jól fogni, a hűvösebb időjárásban, hideg víznél a rákok mozgási kedve megszűnik és akkor már fogni nem lehet. Miután mint fentebb említettük, kihelyezése október második felében a legcélszerűbb, látható, hogy az augusztus, szeptember hónapban fogott rák tartányozandó, ha a kihelyezéssel október második felét valóban megakarjuk várni. Ezért a helyes tartányozás igen fontos. Szokták a patak egy helyét fadongákkal körülnézni és a rákot abba helyezni. Ennél sokkal jobb a lapos, csak 15—20 cm. magas, alul-felül zárt láda, mely a vízen úszik, súllyal megfelelő mélységre le van terhelve és a víz az oldalfalain áramlik be. Zárt helyiségben való tartányozásuknál a vízvezeteki víz igen célszerűen alkalmazható és nagyon megfelelő.

Tűző napnak, szélnek a rákot kitenni nem szabad, mert míg az elsőtől irtózik, a másik árt neki, „cugot” kapva meghülhet, amibe bele is pusztulhat.

Mindennemű hosszabb ideig tartó tartányozásnál a rákot nem és nagyság szerint kell szétválasztani. Gondoljuk meg, hogy a rák magányos állat, a szabadban egyedül tanyázik. A társak izgatják, különösen ha gyengébbek mint ő. A gyengébbet hajlandó megtámadni és felfalni. Ívás idejében a tartányban a hímek úgy a nőstényt, mint magukat összetörik. A tartányozásnál nem a tartány mélysége, hanem alapterülete számít. Ezért a tartányok alacsonyok legyenek. 5—10 cm. vízmélység elegendő, efelett legyen még a ládának ugyanannyi széle. Így a rákok könnyen kivehetők és kevés víz felhasználásával felfrissíthető az egész láda. A rákot csak nagyon hosszú tartányozásnál kell etetni. A fiatal rákivadék növényevő, az öregebbje szereti a hidegvérűeket. (Kagyló, béka, csiga, hal stb.) A szag iránt érzékeny. Répát lehet adni, tők rossz táplálék. A meleg vérű állatot rosszul emésztí és ezért nem ajánlatos adni.

A rák fűzfakosárban száraz moha, portalanított gyaluforgács közé csomagolva, gyorsárúként jól szállítható. Jól csomagolva 2, de 3×24 óra szállítást is elbír. Nedves csalán stb. csomagoló anyagnak nem jó, mert erjed.

A kihelyezéseknél a telepek megalkotásánál a nemek aránya 1:2, 1:3 legyen, azaz egy hímre 2, de 3 nőstényt is juthat. A hímek rendkívüli nemi erővel bírnak, 2—3 nőstényt könnyen termékenyítenek meg.

Az ősszel kihelyezendő rákok ivarérettek legyenek. Mivel a rákok ivarérettségüket általában 3 éves korukban 8—10 cm. nagyság mellett érik el, ily nagyságú rákok már kihelyezhetők. A kisebb rákok a kihelyezés őszén még nem párosodnak, a nagyobbak pedig csak lényegesen drágábban szerezhetők be.

A kihelyezéseket fagymentes időben és nem jeges vízben kell végezni.

Ha a rák hosszú utazás után érkezik meg és úgy érezzük, hogy frissítésre szorul, akkor a kihelyezés elkövetkezéséig vízbe helyezzük. Az ilyen vízbe helyezésnél ugyanúgy kell eljárni, mint a végleges kihelyezésnél (vízbetételnél), melyet alább fogunk ismertetni. Ha a rák frissen érkezett, akkor délutánig úgy kosárba csomagolva arnyékos, hűvös helyen, pincegátdorban jól eltartható.

A kihelyezések mindig délután, este végzendők, hogy a rák a rákövetkező éjjel emberi és állati elleneségek elől el tudjon bújni. Ha másnap még ugyanazon helyen fellelhető, el is dobható, mert már úgyis életképtelen.

Magát a kihelyezést olyan valaki végezze, ki a telepnek kiszemelt helyét pontosan ismeri és már előre tudja minden rák helyét. Magához veszi bizalmi emberét és a kosár rákot, visz magával két mosdószerű

edényt vagy félhordót. Megérkezve a helyszínére, az egyik mosdótál fenekét megrakja rákkal és a patak vizével meglocsolja a rákokat addig, míg a víz a rákokat csaknem befedi. Ekkor a kezével a rákokat az edényben jól megforgatja jobb és bal irányban és aztán a vizet leöntve rölük, ronggyal letakarja és 10 percig pihenni hagyja őket. Ezen tíz perc alatt a másik edényben egy másik rákcsoporttal ugyanezt újra megcsinálja és az egész eljárást háromszor megismétli. Ennek végeztével a rákok a kosárba visszahelyezhetők és a parton haladva méterenkint két darabot a vízbe ejtünk.

Az ismertetett eljárásra a ráknak a víz hőfokához és a vízi lélegzéshez hozzászoktatása miatt van szükség. Ugyanezt a célt ellehet érni úgyis, hogy az egész kosarat többször megmerítjük a patakban, míg feltehető, hogy a rák a víz hőmérsékletét megszokta és szilványüregi vízzel teljesen megteltek.

A ráktelepítéseket a legnagyobb csendben kell elvégezni és annál jobb, mennél kevesebben tudnak róla. A népesített patak mentén a rákászatot 4—5 évre el kell tiltani.

H.

TÁRSULATOK — EGYESÜLETEK.

A Vásárosnamény-csapi Halászati Társulat augusztus 24-én Vásárosnaményban tartotta évi rendes közgyűlését a társulat elnökének Tomcsányi Vilmos Pál ny. miniszter úr elnöklésében. Az 1702 kat. hold vízterületből 720 kat. hold volt képviselve, a társulat bevétel és kiadási előirányzata 1990 pengőtt tett ki. Befejezés alatt áll a Rózsás Holt-medernek halivadék nevelő tóvá való átalakítása, melynek terveit az Országos Halászati Felügyelőség készítette el. Remény van arra, hogy ezáltal a kat. holdankénti cca 5 kg. halhozamot lényegesen emelni tudják.

K.

H i r d e t m é n y.

A Dunaföldvár-Bátai Halászati Társulat IV. üzemszakaszán a halászati jog gyakorlására 1938 évi január hó 1-től 1945 évi december hó 31-ig egymásután következő 8 évre terjedő időre Kalocsán, Foktői-út 2 sz. alatt az érsekeradalmi mérnöki hivatalban 1937 évi október 25-én d. e. 9 órakor próbaárverést tart. A versenytárgyalási és árverési feltételek, valamint a haszonbérleti szerződés feltételeiről a társulati igazgatóság (Kalocsa, Foktői-út 2 sz.) ad felvilágosítást. A IV. üzemszakasz nyilvántartott vízterülete 1938 kat. hold 337 □-öl.

DUNAFÖLDVÁR-BÁTAI HALÁSZATI TÁRSULAT.

A Soroksári Dunaági Halászati Társulat f. évi szeptember hó 14-én rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Heincz Pál igazgató bejelentette, hogy Lampl Húgó miniszteri tanácsos másirányú elfoglaltsága miatt az elnökségről, Merász Ferenc pedig nyugalomba vonulása miatt az ellenőri tisztségről lemondott. A közgyűlés elnökké Vas Leó min. o. tanácsost, ellenőrré Andorás főszámánácsost választották meg. Elhatározta a közgyűlés a szigetbecsei telep teleltetőinek víztelenítésére egy szivattyú felállítását.

I.

KÖNYVISMERTETÉS.

Robert Wiesner. Lehrbuch der Forellenteichwirtschaft Verlag v. I. Neumann. Neudamm 1937. Ez a könyv a gyakorlati pisztrángtenyésztők számára tartalmaz hasznos tanácsokat és utasításokat. Előnye, hogy nincs benne sok felesleges szószaporítás, röviden foglalja össze a pisztrángtenyésztésnél szükséges teendőket és tudnivalókat. A szerző mindenütt felsorolja más szakemberek által végzett kísérletek eredményeit is, bár általában az egész mű visszatükrözi azt, hogy olyan szakember írta, aki a benne foglaltakat gyakorlati úton és saját tapasztalataival állapította meg. A szöveget szemléltető ábrák és jól sikerült fénykép felvételek egészítik ki. A könyv főbb fejezetei: A pisztrángfélék leírása, életmódja. Mesterséges termékenyítés, az ivadék felnevelése úgy a természetes vízfolyásokban, mint tenyésztavakban. Piaci fogyasztásra és továbbtenyésztésre alkalmas pisztráng nevelése. Pisztráng etetés. A tavak trágyázása és lehalászása. A pisztráng tartányozása és szállítása.

I.

gyasztást csökkentené, de az irányárak bevezetése elkerülhetetlennek látszik, hogy nagy termékek idején és exportnehézségek mellett is a termelési árak fenntarthatók legyenek. (Fischerei Ztg.) K.

A nádértékesítés szabályozása Németországban. A német halgazdák nincsenek megelégedve a 6 collós nádkötegek 3.60 RM irányárával és vastagabb 80 cm kerületű nyalábok árát 15 RM körül kívánják megállapítani. A cikkíró szerint ezen az áron jelenleg is értékesíteni tudja áruját.

Mint melléktermék nálunk is elsősorú fontosságú. Az 1936. évben szalma és nád kivitelünk 1 millió 379.000 pengőt tett ki 394.182 q mennyiséggel, amelyből Németországban 48.249 q-t szállítottunk. Az idei félévi kivitel 584.000 pengő, 144.438 q volt. Ebből 20.394 q-val részesült Németország. (Magyar Statisztikai Szemle adatai.) K.

Halfogás ultraviolett sugarakkal. Dr. William Beebe (New-York) megállapítása szerint a halak az emberi szemnek láthatatlan ultraviolett sugarakkal szemben igen érzékenyek. A vízbe vetített ilven fénysávok segítségével a halak százaít sikerült kifogni. A fény hatására a halak úgy összetömrültek, hogy alig tudtak mozogni.

Fischerei Zeitung No 37. 1937. IX. 12. K.

Árjegyzés. A Halbizományi és Halértékesítő rt. és a Zimmer Ferenc halkereskedelmi rt.-tól nyert értesítés szerint *szeptember* hó folyamán a nagybani halárak kilogrammonként a következők voltak:

Édesvízi élőponty...	{	nagy	1:40—1:60 P
		közép	1:20—1:50 "
		kicsi	1:10—1:30 "
Édesvízi jegeltponty	{		0:80—1:20 "
Balatoni fogassüllő	{	I. oszt.	6:00 "
		II. "	4:00 "
		III. "	3:40 "
		IV. "	2:80 "
Dunai süllő	{	I. oszt.	4:50—5:50 "
		II. "	3:20—4:00 "
		III. "	2:60—3:20 "
		IV. "	2:00—2:80 "
Harcsa nagy			2:80—3:60 "
Harcsa kicsi			0:90—2:20 "
Csuka			1:00 "
Compó			0:80—1:20 "
Márna			1:60—4:00 "
Kecsege			0:40 "
Ónhal			
Fehér hal			
Balatoni keszeg			

A lap kiadásáért felelős: Dr Unger Emil.

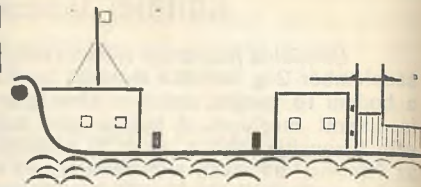
MAGYAR TÓGAZDASÁGOK RT.

Több mint 6000 kat. hold terjedelmű tógazdaságaiból szállít tenyésztésre nemestörzsű egy- és kétnyaras pontyot, pontyanyákat, harcsa-, fogassüllő-ikrát a következő helyekről: Balatonföldvár, Bia, Bicske, Gelej, Hortobágy, Iszkaszentgyörgy, Mike, Nagyláng, Őrspusztá, Pellérd, Sárd, Sáregres, Sárszentmiklós, Somogy-szentmiklós, Szabadbattyán, Tápiószecső, Tüskésusztláról és Varászlóról. —

TELEFON: BUDAPEST, V., JÓZSEF TÉR 8.
180—9—22 LEVÉLCÍM: BUDAPEST 4., PÓSTAFIÓK 271

ZIMMER FERENC

Halkereskedelmi Rt.

Veszünk és eladunk bármily mennyiségű élő- és jegelthalat.

Központi telep: IX., Gönczy Pál u. 4. T.: 185-4-48.

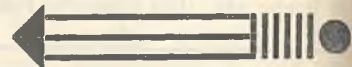
Fióközletek: IX., Központi vásárcs. T.: 185-4-48.

V., gr. Tisza István u. 10. T.: 181-6-79.

VII., Garay téri vásárcs. T.: 130-4-48.

Iroda: VIII., Horánszky utca 19. T.: 135-3-39.

Budapest.

BARTA LIPÓTNÉ HALKERESKEDŐ

TELEFON.

Iroda: 185—0—71.

Üzlet: 185—5—84.

BUDAPEST, IX., KÖZP. VÁSÁRCSARNOK

HALÁSZHÁLÓ

puha insleg és kötél. hálófonal, parafa-alatt-ság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

Ádám Miksa Rt.-nál Budapest.

Telefon szám: 184—3—10.

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6—7. A Ferenc József hid és Erzsébet hid között.

Telefon szám: 1—85—9—65.

Fióközlet: VII. kerület Thököly-út 16. szám. A Keleti pályaudvar ind. oldalával szemközt.

HALBIZOMÁNYI

ÉS HALÉRTÉKESÍTŐ RT.

HALNAGYKERESKEDÉS

Levél cím: Budapest 4., Postafiók 271.

BUDAPEST,

Telep és iroda: IX., CSARNOK TER 5.

Elárúsítóhely:

IX., Közp. vásárcsarnok,

Központi iroda:

V., József tér 8.

Telefon: 180—9—22.

TELEFONSZÁM

Nappal: 185—6—36.

Éjjeli: 157—3—26.

Száll. oszt.: 168—7—16.

Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok Rt. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű gyorsnövésű cseh, bajor egy- és kétnyaras pontyokat, anyapontyokat s minden más tenyészhalat, megtermékenyített fogassüllőikrát valamint etetési üzemre berendezett tógazdaságok részére különféle haltakarmányt. —